

مقدمه

ساختارهای قابل قبولی برای ارائه این مقاله در نظر گرفته شده، که براساس تحقیق از طراحان نظامها و خدمات اطلاعاتی و کتابخانه‌ای و کسانی که باید مسائلی را در ارائه طرحهایشان در نظر بگیرند، تهیه شده است. اما ساختارهای ارائه شده نشان می‌دهد که تأکید بیشتر این مقاله بر اجتماع، فرهنگ، اقتصاد، آموزش و الگوهای توسعه عمومی که دارای ویژگی مشترکی هستند، می‌باشد و این ویژگی همچنین با اهداف، موضوعات و برنامه اطلاع‌رسانی عمومی یونسکو^۲ باید در ارتباط باشد.

گمان می‌کنم که باید دنباله کار پروفیسور ساندرز^۳ در مورد آموزش کتابداری و برنامه‌های یونسکو جهت رفع نیازهای اطلاعاتی را ادامه دهم. اهداف مشخصی بعنوان مهمترین عوامل بیان شده است، برنامه‌های پیشنهاد شده توسط مدارس کتابداری که بطور صحیح نیازهای اطلاع‌رسانی، در جامعه معاصر را منعکس می‌کند، همچنین آماده کردن کتابداران برای ارائه خدمات اطلاعاتی و کمک به استفاده کنندگان جهت رفع نیازهای آنان را بیان کرده‌ام.

مسائلی برای طراح

تا شروع نقطه عطفی برای طراحی خدمات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌ای، طراحان نیاز دارند از آنچه که اکنون بوجود آمده و "انقلاب اطلاعاتی"^۴ نامیده می‌شود، آگاه باشند. تأثیر انقلاب اطلاعاتی بر کل بخشهای اجتماع و تک تک افراد در سرتاسر جهان احساس می‌شود. تقاضای بسیاری برای اطلاعات - با وجود تغییرات گسترده جهت استفاده - توسط محققین، طراحان، سیاست‌گذاران، مدیران، متصدیان اشاعه اطلاعات و شهروندان بطور فزاینده وجود دارد. افراد سطح آگاهی‌شان را نسبت به کاربردهای "انفجار اطلاعات"^۵ دائماً افزایش می‌دهند، بویژه نیاز آنها برای توسعه نظامها و خدمات اطلاع‌رسانی که انبوهی از اطلاعات را برای استفاده موثرتر در توسعه ملی هدایت می‌کند، بیشتر شده است. در جریان توسعه، نقش بسزای تکنولوژی اطلاعات - رایانه‌ها، سیستمهای ارتباط راه دور^۶، چاپگرها و تکنولوژیهای در حال تولید - بسیار قابل توجه است. اخیراً، بطور واضح نیاز به افراد

کتابخانه‌های بزرگ، مراکز مستندسازی، اطلاع‌رسانی بعضی از کشورها نیز هستند.

دومین کاربرد آن بیشتر بر بخشهای داخلی و در ارتباط با ماهیت اطلاعات می‌باشد، طوریکه اطلاعات مورد نیاز را برای بخشهای متنوعی از توسعه فعالیتها فراهم و مرتبط می‌سازد. توسعه بیشتر در جهت دستیابی به اهداف اجتماع است که منابع، تولیدات، فرایندها و نتایج عملی علوم و تکنولوژی و کل فعالیتهای اجتماع و بخشهای اقتصادی را در بر دارد. بهر حال، نتایج علوم و تکنولوژی می‌تواند توسط یک نفر یا گروهی از افراد که فعالیتهای دیگری چون سیاسی، حقوقی و مؤسساتی و غیره دارند، مورد استفاده قرار گیرد. این فعالیتهای بر همه بخشهای در ارتباط با توسعه و اجرای آن، حتی بر کوچکترین سطح اجتماع، بر ارتباطهای محلی و تجاری کوچک تأثیر می‌گذارد. مسائلی برای طراحان جهت طراحی نظامها مدنظر است که می‌تواند بطور مؤثر انواع جریان اطلاعات را با هم ترکیب نماید، بطوریکه پیامها برای استفاده‌کنندگان و مشاغل مختلف همچنین کسانی از جمله دانشمندان و متخصصین که به این نوع اطلاعات نیاز دارند، قابل استفاده باشد.

مجرایی برای جریانی از نیازهای اطلاعاتی که هر روز بیشتر می‌شود و مرکب از اطلاعات علمی و فنی می‌باشد، مورد نیاز است. که شامل انواع کتابخانه‌ها می‌باشد و به طور مختص به آن اشاره می‌کنم، اما تقریباً همه آنها اطلاعاتی را فراهم می‌کنند که زمینه را برای رقابت حرفه‌های مختلف و همچنین طراحان بوجود می‌آورند. بعضی از ساختارهای سازمانی بویژه سطوح اصلی ایجاد شده و حتی در اغلب کشورها بوجود آمده است. اینها مسائلی هستند که هر کدام از آنها را طراحان باید اکنون مدنظر داشته و بدون تردید بکار برند.

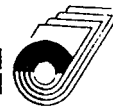
در اکثر کشورهای بزرگ، طرح توسعه ملی مسائل و اهداف ملی را توصیف می‌کند. برای مثال، همچنین این

متخصصی که ارتباط متقابل بین استفاده‌کننده و ماشین را فراهم کنند، در حال افزایش است. درخواستهای جدیدی برای بررسی و تحلیل اطلاعات، ارزیابی، بررسی مشاوری و خدمات آموزشی وجود دارند، تمامی نکات از جمله: تولید اطلاعات، اشاعه و کاربرد آن باید بطور عمیق و از طریق دیدگاههای منظم، تجربه و آزمایش شود.

برای پیش‌بینی آینده، علیرغم تکنولوژی پیچیده مداخله بشر بطور حتم ادامه خواهد داشت، و این نیاز برای کارکنان با تواناییهای فنی برای طراحی، هدایت و اجرای نظامها و خدمات اطلاع‌رسانی نیز وجود دارد. بنابراین توسعه نیروی انسانی، آموزش و کارآموزی کارکنان اطلاع‌رسانی باید شکل کاملی از روشها و طرحها برای توسعه زیر ساختارهای اطلاع‌رسانی باشد.

آگاهی از مشکلات و تغییرات اطلاع‌رسانی برای درک نیازهای امروزی لازم است، این مسئله و نگرانیهای آن در کنفرانس اطلاعات علمی و فنی برای توسعه^۷ (توسط یونسیت^۲) در پاریس مطرح گردید. اهمیت علوم و کاربردهای آن برای توسعه و بازسازی آن دسته از کشورهایی که دارای سابقه تاریخی و ضعف اقتصادی می‌باشند، بسیار ضروری است. اگر چنانچه مسائلی از قبیل اجتماع، اقتصاد و فرهنگ در جریان اطلاع‌رسانی در نظر گرفته شود، عملاً کاربرد علوم، یافته‌های تحقیق و پژوهش یا تکنولوژیهای در ارتباط با توسعه، اهمیت پیدا می‌کند.

یونسیت^۲ بخاطر دو ویژگی خاصی که در جریان اطلاعات دارد از دیگر سازمانها متمایز می‌شود. اولین ویژگی آن امانت اطلاعات علمی و فنی برای استفاده‌کنندگان بخصوص دانشمندان، مهندسين و متخصصین می‌باشد. مجلات از منابع ردیف اولی است که در سطح وسیع مورد استفاده و بهره‌برداری قرار گرفته است. مؤسساتی که بیشتر به تهیه مجلات و اختصاص مکانی جهت اینکار می‌پردازند، کتابخانه‌های دانشگاهی و مؤسسات تحقیقاتی، حتی

طرحها بطور معمول انواع برنامه و فعالیتهای پیش بینی شده در بخشهای مختلف اقتصادی، کشاورزی، بهداشت، صنعت، هنجارهای اجتماعی، کاربرد منابع طبیعی و غیره را نشان میدهند. در حقیقت، بررسی این مسائل، به ماکمک می کند تا گروههای استفاده کننده از اطلاعات را که در آینده به خدمات کتابخانه ای و نظامهای اطلاع رسانی نیاز دارند، را بشناسیم.

منظور از سیاست اطلاع رسانی که باید در هر کشوری توصیف شود اینست که کاربردهای توسعه ملی را در قالب اصطلاحاتی از نیازهای اطلاعاتی شرح دهد، و بتواند روندهای مناسبی را برای جابجایی مؤثر اطلاعات، انتقال و ارتباط آن با نیازهای جاری بوجود آورد.

اجرای اینها در عمل نیاز به مطالعه و ارزیابی وضع موجود و بررسی نظامها و منابع اطلاعاتی قابل دسترس و گروههای استفاده کننده را به همراه خواهد داشت. ارزیابیها باید شامل سرمایه گذاری آموزشی و بازآموزی نیازمندیها برای کارمندان باشد. بازخورد^۹ چنین بررسیهایی می تواند برای راهنمایی سیاست اطلاع رسانی در آینده استفاده شود.

مسائل بسیاری جهت طراحی نظامهای اطلاعاتی و کتابخانه ای برای کشورهای در حال توسعه باید در نظر گرفته شود. این مسائل در فهرست اسناد یونسکو مانند "راهنمای طراحی نظامهای اطلاع رسانی ملی"^{۱۰} سیاه شده اند، که نسخه ویرایش شده آن بزودی منتشر خواهد شد.

بطور مختصر، نکات اصلی عبارتند از:

- مشخص کردن همه اطلاعات موجود کشور که قابل استفاده و در دسترس است؛

- ترتیب چگونگی دستیابی به اطلاعات مرتبط موجود خارج از کشور؛

به منظور رسیدن به این اهداف: موارد زیر ضروری است:

- تقویت کردن مؤسسات موجود و امکان ایجاد مؤسسات جدید؛

- هماهنگی و یکدست کردن فعالیتهای

- توسعه و منظم کردن کیفیت خدمات مرجع قابل دسترس برای همه گروههای استفاده کننده؛
نیازها:

- تدوین و اجرای سیاست اطلاع رسانی ملی؛

- طراحی و اجرای طرحی بطور کامل؛

موارد ضروری:

- ایجاد روندهای مؤثر و قسمتهایی برای مراقبت و کنترل؛

- پیشرفت کارمندان در تمام سطوح بخصوص در خدمات دهی؛

- حساس بودن و آگاه کردن غیرمتخصصین تمام سطوح در کلیه ردههای تخصصی اجتماع، بسمت مشارکت آنها در جریان انتقال اطلاعات؛

- حذف موانع برای جریان یافتن اطلاعات؛

- معرفی تکنولوژیهای مناسب برای انتقال اطلاعات؛

- بررسی علمی در مورد مسائل اجتماعی و فنی مربوط به اطلاعات؛

برنامه اطلاع رسانی عمومی

خواسته ام تا بطور کلی در مورد اهداف، موضوعات و برنامه ای از برنامه اطلاع رسانی یونسکو ارائه کنم. برنامه های ارائه شده یونسکو بطور اساسی تلاش دارد تا به دولتهای عضو که با مسائل سازماندهی مؤثر خدمات اطلاع رسانی و کتابخانه ای سروکار دارند، کمک کند.

کنفرانس عمومی یونسکو طی نوزدهمین نشست آن در نایروبی^{۱۱} در سال ۱۹۷۶ تصمیم گرفت فعالیتهای تعیین شده قبلی را بدو بخش برنامه ریزی شده تجدید سازمان دهد. اولاً، مرتبط کردن مراکز مستندسازی، آرشیو و کتابخانه ها با یکدیگر، که در حال افزایش است و متمرکز کردن آنها در یک محور، جهت توسعه زیر ساختارهای اطلاع رسانی ملی^{۱۲} که "ناتیس"^{۱۳} نامیده می شود. ثانیاً بخش دیگری در برنامه یونسیت برای توسعه نظامهای اطلاع رسانی علمی و فنی بکار

گرفته شده که به گسترش سازگاری و ارتباط متقابل کمک می‌کند. ادغام این برنامه‌ها تصمیمی به منظور تقویت کردن مؤثر سازمان و از بین بردن تداخلها بود.

برای اجرای این بخش، در ابتدا سرپرستی عمومی^{۱۴} در سال ۱۹۷۷ بعنوان بخشی از برنامه اطلاع رسانی عمومی که خارج از ساختارهای داخلی یونسکو بود، بوجود آمد که کارهایش را به بخش کمک سرپرستی عمومی^{۱۵} برای مطالعه و برنامه‌ریزی گزارش می‌کند.

برنامه اطلاع رسانی عمومی مجموعه‌ای از فعالیتهای برنامه‌ریزی شده را شامل می‌شود که انتقال بین‌المللی اطلاعات و ارتباط متقابل از نظامهای ملی اطلاع رسانی، همچنین طراحی و توسعه زیر ساختار اطلاع رسانی ملی را بوجود می‌آورد. توجه مخصوص به این امر پرداختن به نیازهای کشورهای در حال توسعه می‌باشد.

برنامه اطلاع رسانی عمومی برای اهداف بلندمدتی که توسط اعضای یونسکو توافق شده برنامه‌ریزی شده است. این فعالیتها با مسائل منطقه‌ای که هر یک از اعضاء آن مسائل را بطور ویژه شناسایی کرده‌اند، و برای فعالیتهایی که در سطح بین‌المللی احساس می‌کنند مناسب است، مطابقت دارد.

توافق PGI^{۱۶} نیازهای واقعی اعضای دولتی را با هم مرتبط می‌کند که حداقل بعضی از مسائل آن بطور مسلم توسط انجمن داخلی دولتی و متشکل از سی کشور نمونه که توسط کنفرانس عمومی انتخاب شده، تضمین شده است. تشخیص موقعیت بیشتر توسط گروهها انجام می‌شود یا توسط کمیته‌هایی که در سرتاسر دنیا دارای متخصصینی می‌باشند، که هر کدام جنبه‌های خاصی از برنامه را ارزیابی و توصیه می‌کنند.

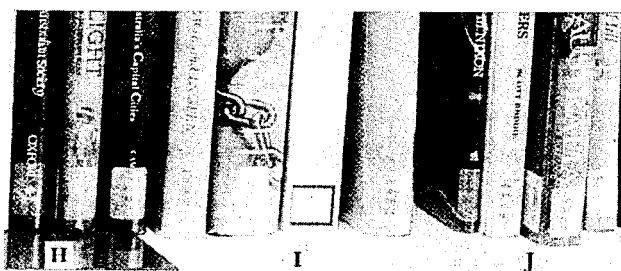
علاوه بر PGI سازمانهای تخصصی غیردولتی بین‌المللی از قبیل ICSU و WFEO، ICA، FID، IFLA وجود دارند که هر کدام برنامه و بودجه خاصی برای کارشان دارند. یکی از اهداف، طرح شماره ۱/۱۰، رسانه یونسکو در

۱. تشویق و ترویج منظم طرحها و سیاستهای اطلاع رسانی در سطوح بین‌المللی، منطقه‌ای، ملی؛
۲. ترویج و اشاعه روشها، معیارها و استانداردها برای انتقال اطلاعات؛

۳. کمک به توسعه زیر ساختارهای اطلاع رسانی؛
۴. توسعه نظامهای اطلاع رسانی تخصصی در حوزه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و ارتباطات و علوم طبیعی و اجتماعی؛

۵. ترویج آموزش و آموزش متخصصین و استفاده کنندگان از اطلاعات.

نتیجه توصیه‌ها در کنفرانس دولتی اطلاع رسانی علمی و فنی برای توسعه (یونیسیت ۲) انجام شده، همچنین به منظور کمک در اجرای برنامه ارائه شده "کنفرانس علوم و تکنولوژی برای توسعه سازمان ملل (UNCSTD)^{۱۷}"، برنامه مقدماتی و بودجه طرح اطلاع رسانی برای بودجه‌بندی طی سالهای ۸۳-۱۹۸۱ توسط کنفرانس بحث و ارائه شد. در این کنفرانس به استفاده درست از اطلاعات علمی، فنی، اقتصادی و

فرهنگی که منابع اصلی توسعه می‌باشند، تأکید شده است. بیشترین اولویت در میان موضوعات اشاره شده مربوط به توسعه زیر ساختارها، آموزش و کارآموزی می‌باشد. بهر حال، مهمترین ویژگی که ادامه باید داشته باشد اینست که کلیه فعاليتها را زیر سه موضوع جهت، انسجام برنامه اطلاع‌رسانی و حمایت از تبادل و انتقال اطلاعات، همچنین شبکه جهانی برای تبادل اطلاعات فنی که برای اعضای سازمان ملل پیش‌بینی شده، مرتبط و در نظر بگیریم.

به هر یک از موضوعات زیر، توجه خاصی باید بشود:

۱. نیازهای گروههای استفاده‌کننده و کسانی که به اطلاعات نیاز دارند را جهت مشارکت آنها در فرآیند توسعه برآورده نمائید؛

۲. استفاده‌کننده دائمی باید نحوه دستیابی، طراحی و توسعه نظامها و خدمات اطلاع‌رسانی را بدانند؛
۳. نیازهای خاص کشورهایی که کمتر توسعه یافته‌اند را در نظر داشته باشید؛

۴. مهمترین کار فقط این نیست که فرآیند دستیابی به جریان اطلاعات را توسعه دهیم، بلکه همچنین تشویق، خلاقیت، امکان نوآوری و حداقل کاربرد منابع اطلاعاتی و توسعه توانائیا لازم است؛

۵. نیاز به انتخاب و ارائه کردن، استفاده و سازگاری تکنولوژیهای ارتباطی و اطلاع‌رسانی پیشرفته بوسیله اعضای دولتی؛

۶. مهمترین اصل، ارزیابی فعالیتهای در نظر گرفته شده، و بطور کل استفاده از نتایج تجربیات در میان اعضای دولتی.

ترویج کارآموزی و آموزش متخصصین و استفاده‌کنندگان از اطلاعات

در پایان، چند کلمه‌ای در مورد فعالیتهای یونسکو خواهم گفت که به اعضای دولتی کمک می‌کند تا کارمندان مرد را آماده کنند برای خدماتی که ما از آن صحبت می‌کنیم:

شکل دادن برنامه در این محدوده بطور قوی متأثر از سفارشیهای "کمیته (Adhoc) آموزش و کارآموزی است"^{۱۸}، همچنین این برنامه توسط مشاورین و هیئت رئیسه برنامه اطلاع‌رسانی عمومی باید تأیید شود. از اهداف بلندمدت این است که هر کشوری، منطقه‌ای ثابت و یکدست با ارائه امکانات مورد نیاز بر آموزش و کارآموزی کتابداران، محققین اطلاع‌رسانی، آرشیویستها و دیگر متخصصین اطلاع‌رسانی ایجاد نمائیم. در دوره کوتاه‌مدت نیازهای فوری را برای دسترسی ملی یا در محدوده‌های منطقه‌ای برای دوره‌های تخصصی یا دوره‌های کوتاه‌مدت برای روزآمد کردن یا خصوصی کردن باید سازماندهی کنیم. سازماندهی کردن فعالیتهای، باعث می‌شود تا از بودجه‌های یونسکو برای فعالیتهایی که هر کدام آن امیدوارکننده و تأثیر چندگانه دارد، استفاده کنیم. تدوین و تنظیم روشی جهت کارآموزی و آموزش در شماره‌ای از مجموعه رهنمودها منتشر و منعکس شده است.

در محدوده برنامه‌های هماهنگ سازی و یکدست کردن، شکل دادن فعالیتهای نه تنها توسط کمیته (Adhoc) انجام می‌شود بلکه توسط سازمانهای بودجه نیز در سال ۱۹۷۹ در نشست برنامه‌های آموزش مربوط به آرشیو انجام شده است. فعالیت در جهت آماده‌سازی اولین ویرایش دوره فرصتهای آموزشی بوسیله سازمانها و آژانسهای ملی و بین‌المللی فعال در این زمینه در حال انجام است. اطلاعات بصورت خبرنامه برای کارمندان متخصص اطلاع‌رسانی در برنامه‌های کارآموزی و آموزش ارائه می‌شود و هر کدام که در ارتباط با یونسکو می‌باشند توسط فید منتشر می‌شوند. فعالیت مفید دیگر اخیراً در این محدوده توسط انبار پخش^{۱۹} فید^{۲۰} و با کمک یونسکو در جهت کمک به اطلاع‌رسانی و مواد آموزشی و کارآموزی صورت گرفته است. اهداف اصلی انبار پخش اینست که بطور گسترده مواد آموزشی را برای استفاده برنامه‌های آموزش و کارآموزی کاربرد دارند، جمع‌آوری کند.

ایجاد برنامه‌های منطقه‌ای و ملی

ارائه تسهیلات اساسی برای اعضای دولتی جهت آموزش و کارآموزی توسط مشاوران برای طراحی و توسعه سازمانها و برنامه‌های آموزش انجام شده است، نشستهای منطقه‌ای مانند جلسات تبادل نظر برای بحث و گفتگو درباره نیازهای آموزشی به طرق مختلف صورت گرفته است. حمایت کردن بشکلهای گوناگون مانند انجمنها و تهیه کمک‌های آموزشی کارمندان در حوزه‌های موضوعی خاص برای توسعه مؤسسات منطقه‌ای انجام می‌شود.

تدارک مواد آموزشی براساس نیازهای کشورهای در حال توسعه انجام می‌شود که برای هر کدام برنامه معمولی در نظر گرفته‌ایم که ترکیبی از نیازها و مطالعه اساسی آن براساس پرسشنامه‌ای است که برای شناسایی اولویت‌ها صورت گرفته است.

آموزش مربیان بطور مداوم ادامه دارد تا سطح معلومات آنها را بالا ببریم، دوره‌های خاصی برای اینکار سازماندهی شده است. بیشتر کمکها در شکلهای مختلف توسط انجمنها برای توسعه آموزش و روشهای آموزشی و مطالعات تخصصی انجام می‌شود.

گامهای برداشته شده، بیشتر در جهت تأمین نیازهای خاص مدیران خدمات اطلاع‌رسانی و متخصصین حوزه‌های مختلف اطلاع‌رسانی بوده، کلاً در هر سال با همکاری دیگر آژانسها، سازمانها و مؤسسات، در حدود پانزده سمینار و دوره آموزشی فشرده منطقه‌ای برگزار می‌شود، هدف دوره‌های کوتاه‌مدت که معمولاً با موضوعات تعریف شده خاصی سروکار دارد، بیشتر گروههای خاص می‌باشد.

بالاخره، برای تشویق استفاده‌کنندگان به آموزش، یک برنامه معمولی که شامل انتشار راهنمایی، برای اساتید در حوزه کارشان، تدارک و آماده‌سازی رهنمودها برای توسعه طرح ملی جهت آموزش استفاده‌کنندگان از اطلاعات باید فراهم گردد.

نتیجه

بعد از ارائه توضیح گزارش، جستجو در انبار پخش فید^{۲۱} برای اطلاعات، مواد آموزشی و کارآموزی صورت گرفت، این کار توسط پروفیسور پل واسرمن^{۲۲} در دانشگاه مریلند^{۲۳} نیز انجام شده است، در این ارتباط بیان شده بود که ارزیابی کاملی از طرحهای یونسکو بطور معمول صورت نگرفته است. در

پاسخ به آن اشاره شده بود که ارزیابی را بر حسب اولویت و برنامه اطلاع رسانی عمومی در نظر گرفته شده که دارای سابقه عالی در این بخش، بخصوص با توجه به فعالیتهای مربوط به برنامه آموزش و کارآموزی می باشد. گرچه پیشنهاد شده بود که شبکه جهانی نظامهای اطلاع رسانی بصورت نظری، برای کشورهای در حال توسعه که شکاف بین مسائل روزمره آنها با کشورهای توسعه یافته بسیار زیاد است، طرح بسیار خوبی است. گرچه یونسکو در نظر دارد شبکه خاصی برای کشورهای در حال توسعه ایجاد نماید، این مسئله باعث می شود تا در ایجاد مجدد نظام جهانی واحدی مصمم باشیم. یونسکو فاصله ایجاد شده که بوسیله قدرتها بوجود آمده و پلهای ارتباطی بین آنها را دوباره سازماندهی می کند. مشکلاتی که در از بین بردن این شکاف وجود داشت، عدم آگاهی از منابع اطلاعاتی و عدم موفقیت مجریان اطلاع رسانی و کتابخانه ای، همچنین بالا بردن سطح آگاهی آنها می باشد. مشکلات برنامه اطلاع رسانی عمومی، در نتیجه کمبود منابع مالی و کارمندان می باشد که این حمایت باید ادامه داشته باشد تا طرحهای اولیه در سطح - مانند طرحهای کتابخانه عمومی در دهلی^{۲۴}، ایناگو،^{۲۵} مدالین^{۲۶} ارائه شود.

کاربرد "انقلاب اطلاعاتی" - از آنجا که این کلمه بعنوان یک منبع اطلاعاتی و حتی افرادی که در جستجوی اطلاعات هستند، دارای چهار مفهوم اطلاعاتی است - جریان نامحدود عمده اطلاعاتی را در بردارد و افزایش آگاهی در جامعه ای که اطلاعات قدرت بحساب می آید امری ضروری خواهد بود، در صورتیکه این اطلاعات با موفقیت توسط متخصصان اطلاع رسانی - آموزشهای بازآموزی عمده نه تنها این متخصصان را در رضامندی نقش آنها در این انقلاب قادر می سازد، بلکه نقش ویژه و فعالی را نیز در این امر بازی می کند - استخراج می شود. پیشنهاد شده بود که انجمنهای یونسکو باید فرصتهای این چنینی را فراهم کنند، اگر آنها بطور عاقلانه کار کنند، می توانند حداکثر تأثیر را بر اعضای که به کشورشان

بر می گردند، داشته باشند. کار بیشتری مورد نیاز است تا جامعه را تشویق کنیم، نقش کتابدار را بفهمد و قدردانی کند همچنین به رسمیت بشناسد. برای مثال، طراحان، نظامهای اطلاع رسانی را برای نیازهای خاص خودشان ایجاد می کنند. حدس زده می شود که استفاده نادرست از خدمات جاری مسائلی را بوجود آورد. ممکن است بعضی از کتابخانه های دانشگاهی در کشورهای در حال توسعه باشند که از نقششان بعنوان گردآورندگان اسناد، با مسئولیت نگهداری آنها بجای اشاعه کنندگان فعال، آگاه نباشند. در بیشتر کشورهای در حال توسعه کتابخانه های تخصصی نقش خود را بعنوان آگاهی رسان به خوبی ایفا می کنند، زیرا کار آنها مرتفع ساختن نیازهای اطلاعاتی محققین و دانشمندان می باشد. بهر حال، علیرغم نیاز، مدیران اطلاع رسانی و کتابخانه ها با نظامهای پیچیده و توسعه یافته درگیر باشند، زیرا لازم است تا موازنه ای بین نیازهای اساسی در کشورهای در حال توسعه جهت از بین بردن بیسوادی ایجاد شود. روستائیان بی سواد در اکثر کشورها استطاعت تهیه رادیوی ترانزیستوری را ندارند، بنابراین وسیله ای جهت کسب اطلاعات ندارند. شاید آنچه که مورد نیاز است وجود یک مرکز خدمات اطلاع رسانی می باشد که برای بیسوادان طراحی شود تا نیازهای روزمره و حتی کارهای خاص آنها را بصورت مشاوره ای از قبیل مباروری، آبیاری، نوبت کاشت، سلامتی، بهداشت و غیره برآورده سازد، هر روستائی، کتابخانه کوچکی باید داشته باشد تا بتواند نیازهای اطلاعاتی روستائیان را که باعث گسترش سواد آنها می شود برآورده نماید.

حدس زده می شود که یکی از اختلافات حرفه ای که بین کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته وجود دارد این است که در کشورهای توسعه یافته کارمندان در حرفه خویش پیشرفت کرده اند، همچنین تجربیات آنها بیشتر شده است. در کشورهای در حال توسعه کارمندان کتابخانه برای ایجاد موقعیت با شکست مواجه می شود و ممکن است از یک فارغ التحصیل

مآخذ

Bibliography

1. Inter - governmental Conference on Scientific and Technological Information for Development (UNISIST II), Paris, 1979. Main working document. Paris. Unesco. PGI/UNISIST II/4.1979.
2. ibid. Final report. Paris. Unesco. PGI/MD/1. 1979.
3. Keren, C Guidelines on the Planning of national information systems. (In preparation).
4. Neelameghan, A Guidelines for formulating policy on education, training and development of library and information personnel. PGI-78/WS/29. Paris Unesco. 1978. .

این مقاله ترجمه‌ای است از:

K.H. Roberts, "Factors to be Taken into consideration when planning library and Information systems for Developing countries". Library Education Programme's in Developing countries with... . London: Library Association publishing, 1982. PP. 22 - 30.

یادداشتها

1. K.H. Roberts
2. Unesco's General Information Programme
3. Professor Saunders
4. Information Revolution
5. Information explosion
6. Telecommunication systems
7. Inter - governmental conference on scientific and
8. UNISIST II
9. Feed back
10. Guidelines on the Planning of National Information Systems
11. Nairobi
12. National Information Infrastructures
13. NATIS
14. Direct General
15. Assistant Director - General
16. General Information programme
17. United Nations Conference on Science and Technology for Development
18. Adhoc Committee on Education and Training
19. Clearing house
20. FID
21. FIDLET Clearing house
22. Paul Wasserman
23. University of Mary land
24. Delhi
25. Enugu
26. Medallin
27. Vienna

جوان کتابداری انتظار داشته باشد که فوراً بتواند خدمات کتابخانه‌ای را بطور ثابت ایجاد نماید. اگر کتابداران در کارشان با شکست مواجه می‌شوند، باید با انتظارات غیرمعقول برخورد کنند. اینکار نه فقط کارشان را اعتبار می‌بخشد، بلکه حرفه‌اشان را بیمه می‌کند. مشارکت بیشتر با تصور ضعیف از این رشته ممکن است اختلافات داخلی را بوجود آورد، که این مسئله در بعضی کشورها بین کتابداران و مسئولان اطلاع‌رسانی در حوزه حرفه آنها وجود دارد. بعنوان مثال، کتابداران دانشگاهی، کتابداران کتابخانه‌های عمومی و تخصصی را از خودشان پائینتر می‌بینند. فقط از طریق شناسایی عناصر مشترک و یکدست نمودن مفاهیم کار اطلاع‌رسانی که عملاً همه درگیر آن هستند و ایجاد یک حرفه واحدی که امکان دستیابی به حقایق قوی در مورد آن و کسانی که در امر تهیه و فراهم‌آوری، ذخیره، سازماندهی، توزیع و اشاعه مواد مشغولند وجود داشته باشد.

در کنفرانس سازمان ملل متحد در وینا^{۲۷} پیشنهاد ایجاد شبکه اطلاع‌رسانی جهانی مطرح شد. بهر حال، بعضی از اعضا حمایت خویش را جهت ایجاد این شبکه که برای عموم مردم قابل استفاده باشد، اعلام کردند. همچنین، در بین یونسکو و تعدادی از آژانسهای تخصصی این عقیده وجود داشت که ترجیحاً انتقال جهانی اطلاعات بطور هماهنگ، اغلب توسط سازمانهایی چون WHO و FAO انجام شود. اینکار دستیابی سریع به نظامهای موجود و تشویق آنها برای افزایش تلاش در جهت بوجود آوردن محصولاتی از نظامهای موجود برای همه افراد جامعه در تمام سطوح اجتماعی و آموزشی به‌مراه خواهد داشت. مسئله اصلی این است که اغلب مشکل است تصمیم بگیریم سیستمی را که قابل اجراء و مطابق با نیازهای همه افراد در تمام کشورها و در برگیرنده سطوح مختلف توسعه باشد، طراحی کنیم.